

DE ONNODIGE MEDICIJNEN VAN FRITS BOLKESTEIN

VVD-fractievoorzitter Bolkestein is in opspraak geraakt doordat hij als commissaris van een farmaceutisch bedrijf geprobeerd heeft invloed uit te oefenen op het geneesmiddelenbeleid. Hij zette zich bij minister Borst van Volksgezondheid onder meer in voor de toelating van de medicijnen Zocor en Cozaar. Portret van twee overbodige middelen.

Door LUCAS VAN DER HOEVEN

Zocor en Cozaar, de twee medicijnen van farmaciegigant Merck Sharp & Dohme, (MSD) waarvoor VVD-fractie leider Frits Bolkestein zich met zoveel verve heeft ingezet, worden vaak onnodig voorgeschreven.

Alleen al Zocor was in 1995 goed voor een omzet van 160 miljoen gulden. Het medicijn staat daarmee op de derde plaats van de best verkochte geneesmiddelen in Nederland. Volgens de apothekersorganisatie KNMP droeg Zocor in belangrijke mate bij aan de stijging van de kosten van geneesmiddelen in 1995.

Zocor verlaagt het cholesterolgehalte, waardoor de kans op hart- en vaatziekten daalt. Maar volgens het Farmacotherapeutisch Kompas, de 'voorschrijvers-

bijbel', zou het middel alleen moeten worden voorgeschreven bij patiënten met een sterk verhoogd risico op hart- en vaatziekten. Zomaar voorschrijven bij een hoog cholesterolgehalte vindt het Kompas niet zinvol, want 'de voorspellende waarde van het individuele cholesterolgehalte ten aanzien van het ontwikkelen van hart- en vaatziekten is gering'.

De meeste mensen die aan deze aandoeningen sterfen hebben een laag cholesterolgehalte. Dus wie moet er nu eigenlijk slikken? Waarschijnlijk slechts een heel kleine groep patiënten.

De directe bijwerkingen van Zocor zijn bekend, de mogelijke gevolgen van langdurig gebruik nog nauwelijks. Het Bureau Bijwerkingen Geneesmiddelen van het ministerie van Volksgezondheid ontving sinds 1989 zes meldingen van leverbeschadiging. Vermoedelijk gaat het om een zeldzame bijwerking. Toch meent het Kompas dat cholesterolremmers maar heel beperkt moeten worden voorgeschreven. Want het is 'belangrijker om voorlichting te geven over goede voeding, stoppen met roken en voldoende lichaamsbeweging'.

Het stelt dat 'een terughoudende opstelling ten opzichte van medicamenteuze cholesterolverlaging voor de gehele bevolking voorlopig gerechtvaardigd lijkt'.

Het op grote schaal voorschrijven van Zocor door

huisartsen lijkt meer een gevolg van de enorme reclame-inspanningen van MSD. In het jaarverslag van 1990 wees de Inspectie voor Geneesmiddelen het bedrijf terecht vanwege niet toelaatbare 'seedings-trials'. Daarbij werden huisartsen uitgenodigd om mee te doen aan een zogenaamd 'wetenschappelijk' onderzoek naar cholesterolgehalten. De resultaten ervan konden zij dan per fax doorsturen. Na afloop van het 'onderzoek' mochten zij die apparatuur behouden. De bedoeling van MSD is om het medicijn in de voorschrijfpunten te krijgen. Want dan blijft zo'n voorschrift er meestal nog jaren uitvloeien!

Het geneesmiddel Cozaar van MSD is pas onlangs tot de Nederlandse markt toegelaten. Volgens het onafhankelijke Geneesmiddelen Bulletin zou het in geval van 'essentiële hypertensie' (bloeddrukverhoging) kunnen worden voorgeschreven. Onduidelijk is of ziekte en sterfte aan hartinfarcten door dit mid-

del vermindert. Wel zou volgens het Bulletin in de Amerikaanse bijsluiter het risico op 'angio-oedeem' (vochtophoping in hartvaten) staan, terwijl dat in de Nederlandse bijsluiter onvermeld blijft.

Inmiddels kregen vijf patiënten in Europa volgens de Wereldgezondheids Organisatie last van ernstige spierversmoeding. Het Geneesmiddelen Bulletin meent dan ook dat het beter is om andere reeds lang voorgeschreven soortgelijke medicijnen voor te schrijven zoals de ACE-remmers en B-blokkers, waarvan de bijwerkingen op lange termijn wel bekend zijn.

Overigens zou deze affaire niet echt verbazing hoeven te wekken. De innige verbondenheid van de VVD met de farmaceutische (merken-)industrie bleek reeds eerder uit de benoeming van Tweede-Kamerlid Nijhuis tot secretaris van Nefarma (de belangenorganisatie van merkfabrikanten). De huidige

Nefarma-secretaris Geesink werkte voorheen bij MSD. In het Nefarma-bestuur zit directeur Steinert van MSD, die Bolkestein verzocht om het alternatieve prijzenplan van Nefarma ter discussie te laten stellen in de ministerraad. Was dat gelukt dan zou dat minister Borst zeer hebben geschaad. Wel opvallend is dat Bolkestein op zo'n dubbelhartige wijze deze medicijnenkwesie behandelt. Enerzijds probeert MSD-commissaris Bolkestein het beleid van minister Borst ten gunste van 'zijn' bedrijf te beïnvloeden, terwijl tegelijkertijd VVD-fractievoorzitter

Bolkestein vóór de Geneesmiddelen Prijzenwet heeft gestemd, waardoor ook MSD haar prijzen moet verlagen. In het openbaar handelt hij dus volgens het door hemzelf ondertekende regeerakkoord, terwijl hij tegelijkertijd belangen probeert te verdedigen, die zeker de kosten van de volksgezondheid opdrijven.

WERELDGEZONDHEID

woensdag 25 september 1996

DE GRIFTER